

**PHỔ CẬP ÁP DỤNG HÓA ĐƠN ĐIỆN TỬ
VÀ VIỆC PHỐI HỢP VỚI CÁC BỘ NGÀNH, ĐỊA PHƯƠNG, TỔ CHỨC,
DOANH NGHIỆP TRONG TRIỂN KHAI**

Hà Nội, ngày 28 tháng 12 năm 2023

Ông Mai Sơn - Phó Tổng Cục trưởng Tổng Cục thuế - Bộ Tài chính

Thực hiện chủ trương “Chuyển đổi số” của Chính phủ, Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế đang nỗ lực cải cách, hiện đại công tác quản lý, từ việc hoàn thiện môi trường pháp lý đến phát triển hạ tầng số, dữ liệu số; cung cấp các dịch vụ thuế số theo Chiến lược cải cách hệ thống thuế đến năm 2030 được ban hành kèm theo Quyết định số 508/QĐ-TTg ngày 23/4/2022 của Thủ tướng Chính phủ theo hướng tích hợp, tập trung, đáp ứng yêu cầu Chính phủ điện tử hướng tới Chính phủ số, lấy người dân và doanh nghiệp làm trung tâm để phục vụ.

Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế một trong các cơ quan nhà nước đã triển khai ứng dụng CNTT từ rất sớm (từ năm 1991, đến nay đã qua hơn 32 năm xây dựng và ứng dụng giải pháp công nghệ thông tin trong quản lý thuế). Với số lượng NNT bao gồm doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân rất lớn (đến nay là khoảng 71 triệu NNT) với 15 sắc thuế phải nộp bao gồm TNDN, GTGT, TTĐB, TNG,... Từ năm 2009, Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế đã triển khai dịch vụ khai thuế điện tử cho doanh nghiệp ứng dụng công nghệ xác thực bằng chữ ký số và cung cấp miễn phí dịch vụ công trong lĩnh vực thuế điện tử trên mạng internet theo phương thức giao dịch trực tuyến cho người nộp thuế. Đến nay, Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế đã triển khai mở rộng các dịch vụ nộp thuế, hoàn thuế cho doanh nghiệp, dịch vụ thuế điện tử cho cá nhân trên thiết bị thông minh, Cổng cung cấp dịch vụ thuế điện tử cho nhà cung cấp nước ngoài,... cho hơn 891.000 doanh nghiệp, hơn 70 triệu cá nhân và hộ, cá nhân kinh doanh và 68 nhà cung cấp nước ngoài nhằm cải cách thủ tục hành chính, tạo thuận lợi cho NNT khi thực hiện nghĩa vụ của mình với ngân sách nhà nước

Đặc biệt, trong giai đoạn 2021-2022, Tổng cục Thuế đã thực hiện xây dựng, **triển khai áp dụng hóa đơn điện tử trên toàn quốc** theo quy định tại Luật quản lý thuế số 38/2019/QH14, Nghị định số 123/2020/NĐ-CP. Điểm mới quan trọng nhất của Nghị định số 123/2020/NĐ-CP là quy định về việc quản lý, sử dụng hóa đơn điện tử kể từ ngày 01/07/2022, toàn bộ doanh nghiệp, tổ chức kinh tế, hộ, cá nhân kinh doanh thực hiện hóa đơn điện tử. Đây là Nghị định có ý nghĩa hết sức quan trọng trong việc chuyển đổi phương thức quản lý, sử dụng hóa đơn trong

hoạt động sản xuất kinh doanh, thúc đẩy phát triển thương mại điện tử và giúp tiết kiệm chi phí cho doanh nghiệp, cho xã hội.

Với mục tiêu đó, Tổng cục Thuế đã tổ chức triển khai áp dụng hóa đơn điện tử theo lộ trình 2 giai đoạn:

- Giai đoạn 1 tại địa bàn 6 tỉnh, thành phố (gồm Hà Nội, Tp.Hồ Chí Minh, Hải Phòng, Quảng Ninh, Bình Định, Phú Thọ) từ ngày 21/11/2021.
- Giai đoạn 2 tại địa bàn 57 tỉnh, thành phố còn lại từ tháng 4/2022.

Việc triển khai theo 2 giai đoạn giúp cho ngành Thuế có đủ nguồn lực để hỗ trợ NNT triển khai. Đồng thời, sau khi triển khai giai đoạn 1, các cơ quan thuế cũng như tổ chức cung cấp dịch vụ hóa đơn điện tử có kinh nghiệm tốt hơn để đáp ứng việc triển khai toàn quốc.

Theo đánh giá sau một thời gian được đưa vào sử dụng, hóa đơn điện tử đã và đang khẳng định được sự vượt trội của mình so với hóa đơn giấy. Việc sử dụng hóa đơn điện tử sẽ giúp doanh nghiệp giảm chi phí hơn so với sử dụng hóa đơn giấy (giảm chi phí giấy in, mực in, vận chuyển, lưu trữ hóa đơn, không gian lưu trữ hóa đơn,...); Giúp doanh nghiệp giảm chi phí tuân thủ thủ tục hành chính thuế; Khắc phục rủi ro làm mất, hỏng, cháy khi sử dụng hóa đơn giấy do hệ thống lưu trữ hóa đơn điện tử được sao lưu thường xuyên...

Việc sử dụng hóa đơn điện tử tạo sự yên tâm cho người mua hàng hóa, dịch vụ. Cụ thể, sau khi nhận hóa đơn điện tử, người mua hàng hóa, dịch vụ có thể kiểm tra ngay trên hệ thống của cơ quan thuế để biết chính xác thông tin của hóa đơn người bán khai báo với cơ quan thuế và thông tin người bán cung cấp cho người mua. Bên cạnh đó, với việc hệ thống của cơ quan thuế ngừng ngay không cho các doanh nghiệp bỏ trốn, mất tích được xuất hóa đơn thì sẽ hạn chế được tình trạng người mua sử dụng phải hóa đơn bất hợp pháp của các doanh nghiệp này.

1. Kết quả đến tháng 12/2023:

Tính đến tháng 12/2023, 100% doanh nghiệp, tổ chức và hộ, cá nhân kinh doanh theo phương pháp kê khai đã chuyển đổi sang sử dụng hóa đơn điện tử theo Nghị định số 123/2020/NĐ-CP với hơn 6 tỷ hóa đơn (trong đó có hơn 1,73 tỷ hóa đơn có mã và hơn 4,34 tỷ hóa đơn không mã) đã được cơ quan thuế tiếp nhận và xử lý.

Nhằm khuyến khích người tiêu dùng có thói quen lấy hóa đơn khi mua hàng hóa dịch vụ, Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế đã tổ chức chương trình lựa chọn hóa đơn may mắn hàng quý từ năm 2022 tại các cơ quan thuế trên toàn quốc với tổng số 7.888 giải

thường (hơn 19,4 tỷ đồng) đã được trao cho các cá nhân. Tổng cục Thuế đang báo cáo Bộ Tài chính việc mở rộng phạm vi giá trị trao thưởng nhằm khuyến khích NNT lấy hóa đơn khi mua hàng hóa, dịch vụ.

2. Hiệu quả mang lại của việc áp dụng hóa đơn điện tử đối với công tác quản lý thuế và chống thất thu thuế

Việc sử dụng hóa đơn điện tử cũng góp phần thúc đẩy phát triển thương mại điện tử, đồng bộ từ việc bán hàng đến lập hóa đơn để gửi cho người mua. Sử dụng hóa đơn điện tử tạo lập môi trường kinh doanh minh bạch, bình đẳng và phù hợp với xu hướng kinh doanh của các doanh nghiệp, tổ chức trong giai đoạn tới từ đó giúp cơ quan thuế luôn đảm bảo được việc quản lý, thu thuế đối với các hoạt động kinh doanh mới hiện nay và giảm thiểu tình trạng thất thu thuế

Bên cạnh đó, ngày 12/04/2023, Bộ Tài chính đã ban hành công điện số 01/CD-BTC về việc chỉ đạo “Rà soát tổng thể, đánh giá và đề xuất việc nâng cấp hệ thống công nghệ thông tin đối với hóa đơn điện tử” nhằm tăng cường công quản lý, giám sát việc phát hành, sử dụng hóa đơn điện tử. Theo đó, Bộ Tài chính, Tổng cục Thuế đã triển khai nhiều giải pháp trong quản lý rủi ro về hóa đơn như: Nâng cao việc khai thác dữ liệu hóa đơn của cơ quan thuế; Triển khai chức năng đối chiếu dữ liệu hóa đơn điện tử với tờ khai thuế về doanh thu mua vào/bán ra, số thuế mua vào/bán ra theo từng loại thuế suất nhằm hỗ trợ các Cơ quan thuế kiểm soát doanh nghiệp ngay từ khâu khai, nộp thuế; Nâng cấp, triển khai ứng dụng phân tích rủi ro đáp ứng Bộ tiêu chí quản lý rủi ro hóa đơn theo quyết định số 78/QĐ-TCT ngày 02/02/2023; Nâng cấp, triển khai việc xác định các trường hợp xuất hóa đơn bất thường, xuất khống hóa đơn nhằm cảnh báo sớm các trường hợp có dấu hiệu vi phạm; Nghiên cứu, triển khai thí điểm Ứng dụng trí tuệ nhân AI trong việc truy vết, xác định chuỗi liên kết mua bán của doanh nghiệp theo thông tin về mặt hàng trên dữ liệu hóa đơn của doanh nghiệp nhằm xác định các doanh nghiệp có hành vi gian lận, chiếm đoạt hoàn thuế giá trị gia tăng bằng các mua bán quay vòng hàng hóa và các trường hợp mua bán sử dụng hóa đơn bất hợp pháp;... Với việc triển khai áp dụng nhiều giải pháp công nghệ trong việc quản lý rủi ro về hóa đơn đã giảm thiểu các tình trạng sử dụng hóa đơn bất hợp pháp, gian lận thuế, trốn thuế, việc xuất hóa đơn của các doanh nghiệp bỏ trốn, mất tích sẽ được ngăn chặn kịp thời.... từ đó góp phần chống thất thu thuế.

Kết quả triển khai hóa đơn điện tử đã đóng một vai trò quan trọng giúp ngành Thuế nâng cao công tác quản lý thu ngân sách nhà nước khi số thu ngân sách lũy kế giai đoạn 2021-2023 đều đạt và vượt kế hoạch đề ra.

3. Đề xuất phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương, doanh nghiệp, tổ chức trong triển khai hóa đơn điện tử:

Với sự bùng nổ của các hoạt động kinh doanh trên môi trường mạng, thương mại điện tử và kinh doanh xuyên biên giới, việc triển khai hóa đơn điện tử sẽ là yêu cầu cần thiết nhằm đảm bảo công tác quản lý thuế và chống thất thu ngân sách nhà nước. Do đó, sự vào cuộc quyết liệt của các Bộ, ngành trung ương (như Bộ Công An, Bộ Thông tin Truyền thông, Bộ Công Thương, Ngân hàng nhà nước), UBND các tỉnh/thành phố trực thuộc trung ương, các sở/ngành địa phương trong phối hợp với cơ quan thuế thực hiện triển khai hóa đơn điện tử và quản lý hoạt động thương mại điện tử là đặc biệt quan trọng và cần thiết.

Bên cạnh đó, đối với việc triển khai hóa đơn điện tử khởi tạo từ máy tính tiền, hóa đơn xăng dầu trong giai đoạn hiện nay, cũng cần sự phối hợp chặt chẽ giai đoạn triển khai hóa đơn điện tử trước đây là nội dung quyết định cho thành công của việc triển khai. Các bộ, ngành, UBND các tỉnh/thành phố phối hợp chặt chẽ cùng ngành thuế trong việc như rà soát, xử lý vi phạm đối với các cơ sở kinh doanh không xuất hóa đơn kịp thời cho người mua khi cung cấp hàng hóa, dịch vụ để thúc đẩy các doanh nghiệp, hộ kinh doanh trong lĩnh vực bán hàng hóa, cung cấp dịch vụ trực tiếp đến người tiêu dùng xuất hóa đơn theo quy định của pháp luật.

4. Bài học kinh nghiệm trong triển khai hóa đơn điện tử

Một là, Sự quan tâm, chỉ đạo sát sao, quyết liệt trong công tác triển khai hóa đơn điện tử của cả hệ thống chính trị từ Chính phủ, Bộ Tài chính, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố, Tổng cục Thuế và các Cơ quan thuế địa phương.

Hai là, Việc xây dựng, ban hành kế hoạch triển khai hóa đơn điện tử bài bản, chi tiết các nội dung và có các công văn hướng dẫn cụ thể làm căn cứ để toàn bộ hệ thống các Cơ quan thuế triển khai thống nhất.

Ba là, Sự phối hợp chặt chẽ trong công tác triển khai hóa đơn điện tử giữa các Sở/Ban/Ngành và Cơ quan thuế địa phương trong công tác tuyên truyền, tập huấn cho NNT về những lợi ích trong sử dụng hóa đơn điện tử và phối hợp chặt chẽ với các Tổ chức cung cấp dịch vụ hóa đơn điện tử triển khai, chuyển đổi việc sử dụng hóa đơn điện tử đến từng NNT.

Bốn là, Sự quyết tâm trong công tác triển khai hóa đơn điện tử của cán bộ Cơ quan thuế các cấp từ Tổng cục Thuế, Cục Thuế và Chi cục Thuế với việc bố trí nhân lực và các điều kiện tốt nhất để đảm bảo mục tiêu hoàn thành việc chuyển sang sử dụng hóa đơn điện tử của từng địa phương./.